

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Bcskerek, Obiljyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bcskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

Radics a közoktatásügyi tárca élén.

Beograd, nov. 16.

Mindamellett, hogy vasárnap volt, a politikai életben bizonyos élénkség volt észlelhető.

Pasity miniszterelnök a délelőtti folyamán a kabinetjében fogadta Zsivkovity Ljubát, a radikális-párt elnökét, dr. Szrksity, dr. Nikity és Szimonovity minisztereket. Ezeket a látogatásokat összefüggésbe hozzák a mostani kormánykrizissel.

Este fél hét óraker pedig hosszabb audiencián jelent meg a miniszterelnök, ami közel egy óra hosszágú tartott. Politikai körökben igen nagy jelentőséget tulajdonítanak a kihallgatásnak, mert, hír szerint, ezen dőlt el a kormánykrizis sorsa.

Pasity az udvarból közvetlenül a lakására hajtatott. Jól informált körökből eredő hírek szerint, a király hozzájárult Vukicsevity Velja közoktatásügyi miniszter lemondásának az elfogadásához és ahhoz,

hogy Radics Szeptán a kormányba lépjen. Nincsen még végleg eldöntve, hogy Radics a szociálpolitikai, vagy a közoktatásügyi tárca élén veszi-e át. Ezt a kérdést közvetlenül Radics Szeptánnal intézik majd el.

Ha Radics a közoktatásügyi tárca élén venné át, ebben az esetben a kormányban semmi változtatás nem történne. Ha azonban a szo-

ciálpolitikai tárca élén vállalná, ez esetben Szimonovity kiesne a kormányból és helyét a radikális-klub valamelyik tagjával töltenék be.

Pasity miniszterelnöknek az a kívánsága, hogy a kormányban nagyobb változások ne legyenek.

Radics Pavle, aki két nap óta Zágrebben időzik, ma tér vissza Beogradba és elhozza magával Radics Szeptán végleges választát. Ha Radics vállalja a megbízatást, ez esetben már holnap elintéződik a kormány válsága.

Tegnap este különben még dr. Ninesity külügyminiszter is audiencián volt az udvarban.

Fiumében nem tüntetnek a jugoszlávok ellen.

Fiume, nov. 16.

Levelezőnk jelenti: A „Zagreber Tagblatt“ a minap azt a hírt közölte, hogy Fiumében is voltak jugoszlávellenes tüntetések s mert más „jugoszláv intézmény“ nincs, a görög keleti templomba akart a tömeg behatolni. A zágrebi újságok ugyan tudhatnák azt is, hogy létezik még egy másik jugoszláv „intézmény“ is, nevezetesen egy főkonzulátus, a legnagyobb fiumei konzulátus, úgy hogy a jugoszláv főkonzul az itteni külföldi hatalmak képviselőinek a doyenje s ezt a megtisztelő állást nagy tudással és dicséretes tapintattal tölti be. Ha tehát csakugyan akartak volna valami ellen tüntetni, nem kellett volna a templomba menni, hanem tüntethettek volna a jugoszláv konzulátus ellen, mely a város közepén, a Piazza Dantén, a Citaonica házában van elhelyezve. Csakhogy éppen nem akart Fiumében senki a jugoszlávok ellen tüntetni, mint azt ma a Susákon megjelenő „Novi List“-ben is elolvashatja mindenki, akit az ügy érdekel. A nevezett lap merősíti azt, amit Fiumében mindenki tud, hogy semmiféle szlávellenes demonstrációk nem voltak se Fiumében, se Abbáziában (Mandics abbáziai horvát ügyvéd ma szintén ilyen értelemben nyilatkozik.) s hogy abból egy szó sem igaz, mintha jugoszláv polgároknál, vagy pláne a templomban beverték volna az ablakokat. Fiumében a legnagyobb esend uralkodik s azt a jó egyetértést, mely a szláv és olasz lakosság között uralkodik, a legtapintatlanabb újsághírek sem voltak képesek megzavarni.

A koalíció győzelmét jósolják a cseh választásokon.

Prága, nov. 16.

Vasárnap választotta meg második parlamentjét a cseh köztársaság.

Az első parlament 294 képviselőből és 146 szenátorból állott. Az új választójogi novella a képviselők számát háromszázra, a szenátus tagjainak számát pedig százötvenre emelte föl. Az új választási küzdelmet a kormány mind a 22 kerületben fölvette, míg az ellenzék nem minden kerületben lépett föl, aminek tisztára anyagi oka van, mint-hogy az új választójogi törvény szerint a választás költségeit a bukott pártok térítik meg.

A régi cseh képviselőháznak és szenátusnak a következő volt az összeállítás. A kormánykoalícióban voltak a következő pártok: szociálisták 55 képviselővel, 36 szenátorral, köztársasági agrárpárt 42 képviselő, 19 szenátor, cseh szociálisták 27 képviselő, 10 szenátor, nemzeti demokráta-párt 22 képviselő, 11 szenátor, katolikus nép-párt 21 képviselő, 12 szenátor. Összesen 167 képviselő és 88 szenátor.

Az ellenzék állott a német szociálisták 30 képviselőjéből és 16 szenátorából, a kommunistáknak 27 képviselője és 7 szenátora volt. Gazdaszövetség 13 képviselő, 7 szenátor, német nacionalisták 10 képviselő, 7 szenátor, keresztény szociálisták 5 képviselő, 2 szenátor, magyar ke-

resztény szociálista 7 képviselő, magyar kiscgazda 2 képviselő. Ennek a két pártnak nem volt szenátora. Cseh kézműves-párt 6 képviselő, 3 szenátor, tót néppárt (Hlinka) 11 képviselő, 6 szenátor, egyéb pártok 10 képviselő 5 szenátor. Összesen 127 képviselő és 58 szenátor.

A délelőtti jelentésekből az tűnik ki, hogy a cseh agrár-párt nagyon megerősödött. A szociáldemokraták általában vesztek, míg a kommunisták sokkal erősebbek, mint-ahogy hitték. Ugyancsak a klerikális-párt erős térhódítása vehető észre. A német szociálisták ugyancsak erősödtek.

A választások lefolyásáról, illetve eredményéről részletes és pontos eredmények hiányoznak. Annak dacára, hogy a szavazásokat éjjel 1 óraker mindenhol lezárták, még nem hozták nyilvánosságra az országos eredményt, amelyből a pártok új erőviszonyaira lehetne következtetni. A Prágából érkező legutolsó jelentés szerint, a nemzeti szociálisták 42.532 szavazatot, a szociáldemokraták 36.119-et, a kommunisták 36.142, a Kramarz-p. 29.025, a

földműves (Svehla) csoport 4371, az iparosok 21.219 szavazatot kaptak.

A volt magyar felvidékről is csak hiányos választási eredmények érkeztek. Eperjesen a magyar keresztény szociálistákra 1424, a kommunistákra 1176, a Hlinka-pártiakra 1517, a magyar nemzetiekre 821 szavazatot esett.

Dolyván a szavazatok a következőképpen oszlottak meg az egyes pártok között. Cseh szociálisták 813, ruszin iparosok 17, kommunisták 328, ruszin autonóm ellenzék 1345, gazdasági-párt 477, egyesült zsidó-párt 470, Kramarz 117, Klofac 275, cseh agrár-párt 1309, magyar nemzeti 536.

Németek lakta vidékeken a német nemzeti-párt és a szociáldemokraták vezettek.

Prágából jelentik: A választások eredményeiből kétségkívül arra lehet következtetni, hogy a kormány vagy megerősödve került ki a választási küzdelemből, vagy legrosszabb esetben megőrizte eddigi erejét. A koalíció egyes pártjainak erőviszonyai között csak lényegtelen eltérések vannak.

A budapesti kommunista bünpör rendes bíróság elé kerül.

A kommunista bünpört tárgyaló statáriális bíróság vasárnap egész nap ülésezett, hogy a bünpör illetékességének ügyében döntsön.

A vádlottak végszavának meghallgatása után a statáriális bíróság úgy döntött, hogy a bünpör anyagát rendes bíróság elé utalja.

TŐZSDE

November 16.

Beograd. Amsterdam —, Berlin 1345—46, Bécs 794—95¹/₂, Budapest 792¹/₂, Bukarest 27, Genf 1089, London 27380—85, Milánó 227¹/₂—29¹/₈, Newyork 5643—45, Páris 227¹/₂, Prága 16745—60.

Zürich. Berlin 123⁵/₈, Budapest 72⁸/₇, Newyork 518⁵/₈, Milánó 209¹/₄, Prága 1537¹/₂, Wien 73⁰/₇, Varsó 81, Szófia 375, Bukarest 242¹/₂, Beograd 921, London 2514¹/₂, Páris 2080.

Eudapest. A gabonapiac barátságos. Buza 357¹/₂, rozs 220, takarmányárpa 250, sörárpa 340, zab 250, tengeri (régi) 270, (új) 165, repce 600, köles 162¹/₂.

Francia bar—Arizona-társulat 6:4.

Hajnali csendélet a „Korona“-szálló udvarában

Beeskerek, nov. 16

Néhány napig Beeskereken vendégszerelt az Arizona variété-társulat, amely Rozsnyai Sándor igazgató vezetésével járja be a Vajdaság nagyobb városait. Eddig Beogradban és azután Noviszádon vendégszereltek nagy sikerrel és ottan jöttek Beeskerekre, ahol estélyei táblás házat vonzottak a Balkán Bioskopba. Noviszádon egy kis kellemetlenség is érte a pompás társulatot, amennyiben a revü legszebb jelenetében, amikor a görlicék teljes színpadi dekoltázsban jelentek meg a közönség előtt, a női öltözékben elhelyezett villanykapcsoló egyik zsinórja kigyulladt és lángalobbant. Az öltözékben ugyanakkor a görlicék egyrésze várta a jelenést. A boxkesztyűvel felszerelt harcias görlicéknek a lángok láttára rögtön az inukba szállt a bátorságuk és riadtan menekültek — teljes negligzában — a közönség közé. A rövidzárlat következtében a nézőtér sötétségbe borult, amit a noviszádi fiatalok egynéhány tagja alaposan kihasznál, amennyiben valószínűleg mentési szándékából egynémely csinosabb görlicét a karjaiba zárt, ezáltal is dokumentálva, hogy bármikor oltalmat találhatnak védőszárnyaik alatt. Maestro Rozsnyai kétségbeesve kereste elröppent görlicéit és nagy munkájába került, amíg a védőszárnyak alá menekült hölgyeket a napvilágra csalhatta.

A noviszádi esetenél lényegesen kellemetlenebb kalandja volt azonban a társulatnak Beeskereken. Előadás után, a hajnali órákban Miss Arizona társulatával átevíckelt a „Korona“ kávéház nagytermében lévő „francia“ barba, ahol a konkurencia működik. Hogy mi történt a helyiségben, ahol akkor már csak gyér számban volt „laikus“ publikum, nem tudni. Tény csak annyi, hogy reggel öt óra felé iszonyu lármát, kiabálást, ajtócsapkodást verte fel a „Korona“-kávéház udvarának csendjét. A két társulat tagjai egymást karjaiba zárva, sűrű vállveregetésekkel és fejmasszázsokkal bizonyították erejüket. Két hölgy magáról megfélemedezett keze egymás hajába siklott. Mások a nőruhaszövetek ellenálló képességét próbálgatták kölcsönösen. Ismét mások a gyomor tájékon öklözték egymást. A vég: néhány leszakított hajcsomó, két magas cipősarok, azonkívül egy ruhadarab, amelynek néhai rendeltetése ismeretlen, annyira megtépték az ádáz harc közepette.

A háboruságnak Arizona-résről a Korona barszemélyzete volt az oka, amely kenyéririgységből, állítólag sértésekkel illetve az ellentársulatot. Ellenkező részről persze ellenkező az állítás. Ki mer itt ellenkezőt állítani. Mindig ellenkezésbe kerül valamelyik szép csillaggal, az ellenkezés pedig nagyon nehéz szerep a jelen esetben.

Előkészítik az új indemnitást.

Beograd, nov. 16.

Tegnap délelőtt a pénzügyministerségen konferencia volt dr. Sztojdinovitj pénzügyminiszter elnöklése alatt, amelyen az új indemnitások ügyét tárgyalták meg.

A régi indemnitás ugyanis november hó végével lejár és azért az

új indemnitásról szóló törvényjavaslatot, amely december, január, február és március hónapokra szól, még ennek a hónapnak a végéig kell a szkupstina elé terjeszteni.

Ezzel párhuzamosan azonban az 1926—27. évi költségvetésben is dolgoznak a pénzügyminisztériumban.

Sürgetik az állami kislakások építését.

Beograd, nov. 16.

A beogradi lakók szövetsége, a háztulajdonosok egyesületével közös beadványt intézett a szociálpolitikai minisztériumhoz, amelyben sürgetik a kislakások építését. A felterjesztésben kifejti a két egyesület, hogy a lakástörvény életbelépte óta hat hónap mulott el anélkül, hogy érvényt nyertek volna azok a határozatok, amelyek előírják a kötelező építkezést. A lakástörvény meghozatalával egyidejűleg a kormány is ígéretet tett kislakások emelésére és

bár az állami költségvetésbe erre a célra harminc millió dinárt állítottak be, még sem történt az építkezések megkezdésére intézkedés. A beadványban sürgetik a kilátásba helyezett állami építkezések elvégzését és a kötelező építkezések mielőbbi elrendelését, hogy a kislakások terén uralkodó tarthatatlan állapotnak végre véget vessenek. A kislakások számának szaporításában látja a két egyesület a lakásinség megoldásának egyedüli sikeres módját.

A szeged—kikindai vasuti vonal megnyitása.

Beeskerek, nov. 16.

A szeged—kikindai vasuti vonal megnyitásának régen vajudó ügye új stádiumba került.

Jelentettük annak idején, hogy a vasuti vonal megnyitása elmarad, mert a két állam közötti függő kérdések új konferencia kitűzését tették szükségessé.

Sztanojlovitj Sándor kereske-

delmi és iparkamarai titkár szombaton a külügyminisztériumban járt, ahol interveniált a vonal megnyitása érdekében. A külügyminisztérium illetékes osztályán kilátásba helyezték, hogy a kérdést sürgősen tárgyalás alá veszik és lehetővé fogják tenni, hogy minél hamarabb megnyissák ezt a Bánátra égetően fontos és szükséges vonalat.

Ha Kolcsak nem szervezi meg az ellenforradalmat, a cári családot nem végezték volna ki.

Eredetileg Németországba akarták a cári családot toloncolni. Trockij: „Forradalmat nem lehet rózsavízzel csinálni“.

Bécs, nov. 16.

Az Osztrák Politikai Társaságban ma érdekes előadást tartott Császár Corti, a meghívott, leginkább arisztokratákból álló előkelő közönség előtt, a cári család meggyilkolásának előzményeiről és a gyilkosság hiteles történetéről.

— A cár kedves, de akaratgyenge ember volt. Családi körébe szeretett visszavonulni s a százhusz millió orosz gondja nem igen nyomta. Fellelése, a hesseni hercegnő uralkodott rajta s visszatartotta őt a liberális reformoktól. Mikor már a cárnőnek négy leánya volt, Philipp hipnotizőrt hívták Párisból és az udvar Philipp szuggesziois eljárásának tulajdonította azt az eredményt, hogy egy év múlva végre megszületett a trónörökös.

1917 március 5-én, még a Kerenszky-uralom alatt, a cigarettázva sétáló cárt elfogták Carszkoje-Szelóban és hat hétig internálták a kastélyban.

Kerenszky innen, a néphangulatra hivatkozva, a szibériai Tobolszkba szállította a cári családot. A mint Lenin átvette a hatalmat, napról-napra szigorubban bántak a cári családdal. Trockij pedig kijelentette, hogy forradalmat nem lehet rózsavízzel csinálni. 1918 április 22-én Jakowlew szovjetmegbízott parancsot kapott, hogy a cári családot Moszkvába vigye, mert ki

akarják toloncolni őket Németországba. A trónörökös nagyon beteg volt és hét nővérel együtt Tobolszkban kellett hagyni. A cárnő nem hagyta el férjét a legrosszabb helyzetben sem. A villát, ahol a cári családot internálták, erős őrség és gépfegyverek vették körül.

Kolcsak ellenforradalmi esapatainak közeledésére az őrség parancsnoka intézkedést kért Moszkvából. 1918 július 17-én, amikor már nem látszott lehetetlennek az, hogy Kolcsak esapatai kiszabadítsák a cárt, éjjel tizenkét órakor felkeltették a cári családot és esékely személyzetét.

Miklós — mondta a parancsnok — embereid ki akarnak szabadítani, tehát meg kell halnod! Szólt és agyonlőtte a cárt. Tíz lett katona sortűzet adott, amire a cárnő, gyermekei és a eselédék holtan buktak a földre.

A közeli erdőben a tizenegy hullát elégették és hamvaikat egy gödörbe szórták. A kivégzésről szükségessé táviratot küldöttek Moszkvába.

Kolcsak nyolc nap múlva elfoglalta Jekaterinburgot. A villát gondosan átkutatta és megtalálta a cári család naplóját. A hálószoza falán pedig ezt a felírást találta:

„Balzacar megöletett a saját szolgálói által“.

HIREK

— nov. 16.

Az angórai SHS követ Beogradban. Zsivkovitj Traján angórai SHS követ tegnap érkezett meg Beogradba, ahol Markovitj külügyminiszteri helyettesnél jelentkezett. Zsivkovitj magával hozta a nemrég aláírt török-jugoszláv békeszerződés eredeti okmányát. Hír szerint, abban az esetben, ha a békeszerződést ratifikálják, hamarosan megkezdődnek a két ország között az egyes konvenciók tárgyalásai.

Egyházmegyei konferencia. P. Rodics Rafael beograd—szmederevi érsek, bánáti apostoli kormányzó nagyjelentőségű tanácskozásokat kezd a mai napon konzultoraival és az egyházmegye 8 esperesével. A tárgysorozaton szerepelnek az egyházközségek új alapszabályai, a papnevelés, a papság javadalmazása, iskola, hitoktatás, egyházi társulatok, missziók és a modern pastoriáció korszerű tényezői. A tanácskozások ideje négy napra van tervezve. Előadóként szerepelnek: Brenner Frigyes protonotárius, kikindai főesperes plébános, Kovács István prelátnak, becskeréki apát-plébános, Herresbacher Dénes pápai kamarás, szajáni esperes-plébános és Engel Ferenc pápai kamarás, konzultor.

Kigyulladt a keskenyvágyú egyik teherszerelvénye. A keskenyvágyú vonat egyik teherszerelvénye szombaton este negyed hat órakor az állomás felől a Krunszka (Korona) utca felé igyekezett. A Princ Györgye (Bonnáz) utcában tudvalevőleg emelkedik a pálya és így a vonatok itt mindig gyorsított sebességgel igyekeznek felkapaszkodni a Kralja Petra (Fő) tere. Ezuttal is így történt. A mozdony sűrű pöfékelés közben cammogott fel a Fő-térre és fekete füstjével valóságos szikracsóva varázsolt velencei estét, a különben velenceinek nem mondható környékre. Az áttüzesedett széndarab raj egy része a mozdony után kapcsolott nyitott vasuti kocsihoz esett, amely préselt szalmával volt megpakolva. A szállítmány teteje tüzet fogott, amelynek lángja a gyorsan továbbcsúszó mozdony okozta levegőáramlattól még jobban tovább harapódzott. A korzón érhetőleg nagy közönsége támadt az égő tetejű vagonnak és sokan a látványosság kedvelői utána siettek a szerelvénynek és igyekeztek kiáltásokkal, jelekkel figyelmeztetni a mozdonyvezetőt, hogy ég a szállítmánya. A Vági gyógyszerár előtt a mozdonyvezető észre is vette a tüzet és megállította vonatát. A korzó közönsége segítségére sietett a megszorult személyzetnek és egyesült erővel kimentették a még sértetlenül maradt alsó szalmakötegeket. A tüzet néhány perc alatt eloltották.

Izr. istentisztelet. November 17-én, kedden a szerb hadsereg bevonulásának évfordulóján, az izr. templomban az ünnepélyes istentisztelet délelőtt 10 órakor fog megtartani.

Öngyilkosság. Tegnap este a Vajvoda Bojovitya utcai nyilvános házban Bach Erzsébet noviszádi származású 19 éves leány öngyilkossági szándékból lysolt ivott. A fiatal lány néhány órai kínlás után ma reggel a kórházban meghalt.

A „Torontál“ minden éves előzetőjét ötvenezer dinárra biztosítja tűzkár ellen.

Eladó benn a piacon 5 szobás lakóház, 500 négyzetméteres telken 3 lakóház, a Lehmann-telepen 2 szobás ház. 2449

Kiadó több butorozott és üres új lakás, 50 hold becskeréki szántóföld, vendéglő, üzlethelyiség

BEGA hirdető és közvetítő, a főpostával szemben

Karambol a dragutinovói vasút-állomáson Dragutinovó állomásán szombaton éjjel vonatösszeütközés történt. A Szuboticáról este fél 8 órakor induló és Beeskerek felé közeledő személyvonat Dragutinovó állomás bejáratánál beszaladt a sineken veszteglő két üres teherkocsiba. A két vagon az összeütközés következtében kiugrott a vágányokból és súlyosan megrongálódott. A személykocsi mozdonya szintén megsérült, míg a többi kocsi egyáltalában nem rongálódott meg. Az utasoknak és a vonat személyzetének az ijedségen kívül más baja nem történt. A vizsgálat megindult.

A községi tisztviselők

sorsa szoros összefüggésben van a közigazgatással és sok tekintetben közelről érinti a lakosságot is. Megbízható, képzett, lelkiismeretes községi tisztviselők helyes mederbe terelhetik a közigazgatást, amelynek zavartalan működése áldásos kihatással van a lakosság jólétére és együttműködésére egyaránt. A jó jegyző együtt munkálkodik a községe polgárságával és a harmonikus együttműködésnek következménye a községi élet felvirágzása és fejlődése. A központi kormányzati szervek messzire esnek a falvaktól, hosszú ut vezet a tapétás miniszteri szobákig. Ügyes-bajos dolgát ki-ki a saját községében igyekszik elintézni és ha a nagyfotosságu ügyeit kivéve, panaszait, kérelmeit otthon tudja rendezni, nem is kívánczik ügyes-bajos dolgával magasabb fórumok, a helyzetét, a speciális helyi viszonyokat közelről nem ismerő központi szervek elé.

A közigazgatás színvonalának emeléséhez és a lakossággal való harmonikus együttműködés megteremtéséhez a jegyzői kar sérelmeinek és kívánságainak meghallgatása szükséges. A jegyzői kar együttes kérelmeinek teljesítése teremthet egy olyan munkaképes községi tisztviselőhadseréget, amelynek tagjai hű katonái lesznek a közigazgatásnak és a köznek egyaránt. A jegyzői kar sérelmei és kívánságai ezért nemcsak a községi tisztviselői kar szóval egy zárt tábornak belső ügyei, hanem a köz legégetőbb problémái, amelyeknek orvoslása olyan atmoszférát teremtenek, amelyek a közigazgatás és általános jólét nagy hasznát látná. Ezért méltán figyelemmel kell kísérnünk a jegyzői kar minden megmozdulását, minden testületi sérelmének hangos megnyilvánulását és segítő kezét kell nyújtanunk azoknak, akik munkájukat, tudásukat a közügyeknek szentelik, a közigazgatás szolgálatába szegődnek. A jegyzők és segédjegyzők ügye, ma a lakosság közös ügye, melynek győzeleméért sikra kell szállania mindenkinek, akinek jövője, sorsa nem közömbös kérdés és aki ott-hont akar teremteni szűkebb hazájában, melynek falai közé sodorta az élet szeszélye.

* „Amerika felfedezése“. Kolumbusz Kristóf felfedező útja, eredeti történelmi és hiteles adatok alapján készült új óriási perspektívájú filmje. Garas Márton rendezésében, Albert Bassermann-nal a főszerepben, hétfőtől kezdve az Orient-moziban. Diákok részére külön előadások.

Pribicsevity kritikája a kormány bel- és külpolitikájáról.

A független demokrata-párt népgyűlése.

Beograd, nov. 16.

A független demokrata-párt tegnap délelőtt a beográdi „Kaszinó“ nagytermében jól látogatott népgyűlést tartott, amelyen a Bácságból és Beeskerekről is számosan vettek részt.

Pribicsevity Szvetozár volt miniszter, a párt vezére terjedelmes beszédben ismertette a bel- és külpolitikai helyzetet. Különösen a külpolitikáról beszélt kimerítően és kifejtette, hogy a mostani kormány külpolitikája még rendezetlen. Olaszországgal az előzékenység politikáját folytatja, pedig Mussolinivel szemben csak a kardcsörtetés politikája vezethetne célhoz. A belpolitikára áttérve, ismertette a Radicsék és a radikális-párt közötti barátságot. A kormány mostani válságáról megjegyezte, hogy Vukicsevity Velja és a többi miniszterek között néhány

osztály beszüntetése miatt keletkeztek nézeteltérések.

Pribicsevity ezután a humor hangján beszélt Radics Sztepanról, a horvát paraszt-párt vezéről. Radics — mondotta többek között gúnyosan — „oberminister“-nek készült. A kormánynak — folytatta — Radics Sztepan belépése után két ellentétes szokású tagja lesz. Az egyik állandóan hallgat és ez Pasity Nikola, a másik minderről és mindig fog beszélni és ez Radics Sztepan, akinek nyelve valóságos perpetuum mobile. A nép elégedetlen Radicsék kormánybalépésével, mert a horvát kérdés megoldására más mód is kínálkozott.

Beszédét azzal fejezte be, hogy a kormány horvát tagjai különösen üldözik azokat a tisztviselőket, akik a volt kormány rendelkezéseit végrehajhták.

A jegyzői és segédjegyzői állások állandósítását sürgetik.

Együttes állásfoglalás készül a bácskai és bácskai jegyzői kar között. — Rendezik a képzettség kérdését. — A községi törvény — Kedvezményes vasuti jegyet kérnek.

Beeskerek, nov. 16.

A Torontál-Temesmegyei jegyzők és segédjegyzők egyesülete szombaton délelőtt igazgatósági ülést tartott Koszity Szlavkó eoyesületi elnök, Jasatomityi főjegyző elnöklése alatt. Az ülés tárgysorozata felölelte a jegyzői kar legfontosabb rendezésre váró kérdéseit, amelyek közül számos ügynek kedvező elintézése nemcsak a jegyzői karnak, hanem a lakosságnak is nagy hasznára volna. Az ülés iránt a jegyzői kar részéről is meleg érdeklődés nyilvánult meg és azon az igazgatóság tagjai szép számban jelentek meg.

A határozatképesség megállapítása után áttértek a napirend letárgyalására. Az első pont volt a nyugdíjszabályzat megváltoztatása, mert a jelenleg érvényben lévő szabályzat egyes rendelkezései már nem felelnek meg a követelményeknek. Erre nézve úgy határoztak, hogy illetékes helyen annak megváltoztatását fogják kérni azzal, hogy a kívánt reszortok keresztülvitelénél vegyék figyelembe az állami tisztviselők nyugdíjszabályzatát és a változtatásokat ebben a szellemben végezzék.

A következő pont a kedvezményes vasuti jegyek kérdése volt. Ebben az ügyben úgy döntöttek, hogy küldöttséget menesztenek Beogradba és a bácskai jegyzői karral együttesen lépéseket tesznek a közlekedésügyi minisztériumban, hogy a jegyzők és állami anyakönyvvezetők csakugy, mint az állami tisztviselők kedvezményes vasuti jegyekben részesüljenek.

Az illetékes minisztériumban interveniálnak annak érdekében, hogy a jegyzői állások állandó voltát jobban figyelembe vegyék és tisztelben tartsák. Együttal kérni fogják, hogy a jövőben csak olyan személyeket nevezzenek ki jegyzőknek és segédjegyzőknek, akiknek képzettsége alkalmassá teszi őket a

gondjaira bizott közigazgatási munkálatok elvégzésére. Az előképzettség mérlegelésénél csak azok kérelmét vegyék figyelembe, illetve csak azokkal töltsenek be jegyzői állást, akiknek legkevesebb hat gimnáziumuk és két éves jegyzői vagy segédjegyzői gyakorlatuk van. Segédjegyzőknek pedig csak azokat neveznék ki, akiknek képesítése legalább négy gimnáziumi osztály és két éves közigazgatási gyakorlat.

Elhatározták még, hogy együttes értekezletet tartanak a bácskai jegyzőkkel Szentán, amelyen minden, a jegyzői állások állandósítását, a képzettséget és a jegyzők anyagi helyzetét érintő kérdést napirendre vesznek és megtárgyalnak. A konferencián együttes álláspontot dolgoznak ki, hogy illetékes helyen közös fellépéssel nyomatékossabban kérhessék kérelmeik gyors és kedvező elintézését. Az értekezletet két héten belül hívják össze.

Végül elhatározták, hogy kérni fogják illetékes helyen a jegyzői kar véleményének meghallgatását a községi törvényre vonatkozólag. A törvényjavaslat, mint ismeretes, készülőben van és a jegyzői kar most oda akar hatni, hogy a szkupstina elé való terjesztése előtt még megvitathassa a tervezetet a községi jegyzők és segédjegyzők egyesülete is, amelynek véleményét aztán meghallgatni kérik. Együttal elhatározták, hogy december hó folyamán közgyűlést hívnak össze Beeskereken.

Az ülés legfontosabb tárgya a jegyzők állásának állandósítása volt. Az eddigi gyakorlat ugyanis azt igazolta, hogy a gyakori áthelyezések és személyi változások okozták a legnagyobb kárt nemcsak a jegyzőknek, hanem a közigazgatásnak is.

Három óras ülésezés után az igazgatóság déli tizenkét órakor befejezte munkásságát.

A Nótás kapitány vasárnapi előadása is táblás ház előtt folyt le, úgy hogy tömegekben mentek el az emberek a pénztártól, mert jegyet már nem kaphattak. A most szombat esti és vasárnap délutáni előadásra, éppen ezért, ugyszólván már az esti pénztárnál lejegyözte a közönség a fél házat. A két előadásra a jegyek kedd délutántól kezdve vehetők át a „Torontál“ szerkesztőségében. A rendezőség egy újítást is léptetett életbe ez alkalommal és pedig, hogy az óriási keresletre való tekintettel a földszintre és első emeletre is ad ki páholyjegyeket.

Uj ut épül a Bácságbán. Krsztity Vászsa alispán ma reggel Lazity Lázsa megyei mérnök kíséretében kiutazott a begejszvetidjuradj—toráki vonalra, hogy megállapítsa az új megyei ut irányát. A beeskereki járás a begejszvetidjuradj—toráki utat saját ügykörében kiépíteti és így csak a torák-itebeji ut kiépítése van hátra, amelynek elvégzését a megye vállalta magára. Az ut kiépítésével a két Itebej és a két Torák is belekapcsolódik a forgalomba, sőt mi több, összeköttetést nyer Ninesityevóval.

Női ipariskola Beeskereken. Sztanovjovity Sándor kereskedelmi és iparkamarai titkár a napokban Beogradban előterjesztést tett a kereskedelmi minisztériumban, hogy Beeskereken létesítsen a minisztérium női felsőbb ipariskolát. Erre a célra teljesen megfelelő épület volna a Messinger-intézet. Az intézet megvásárlását javasolják erre a célra a kereskedelmi minisztériumnak, amely részletes jelentést kért az életrevaló eszméről.

Elemi sorscspasóktól senki sinez mentesítve. Fizessen elő egy évre „Torontál“-ra és ezzel ingyen biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét ötvenezer dinárra.

Közös helyiségbe költözködik a Lloyd és a Torontáli Kaszinó. A beeskereki „Lloyd-társulat“ és a „Torontáli Kaszinó“ helyiségbérlete lejárt és így mind a két társulatnak új otthonról kell gondoskodnia. A „Klub“-kávéház bérlője azt az ajánlatot tette, hogy a földszintes kávéházi épületre emeletet épít, amelynek négy nagy helyiségét a két társulat közösen használhatná. A javaslattal tegnap délelőtt foglalkozott a „Lloyd“ és elhatározta, hogy az előterjesztést elfogadja és a „Torontáli Kaszinó“-val az önállóság fenntartása mellett közös helyiségbe költözik. Hasonló szellemben határozott a „Torontáli Kaszinó“ is tegnap délután tartott ülésén.

A „Szenes legény — szenes leány“ című operette és a „Vasárnap este tizkor“ című életkép előadása folyó hó 18. és 19. én lesz a Balkán Mozi-ban. Jegyek ugyanott kaphatók 30, 25, 20, 15 és 10 dináros árban.

Háromszáz dinárért egy évig kapja a „Torontál“-t és ezzel ötvenezer dinárra biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét.

* Vilim Herzfeld „Turul“ cipő-áruházában franciaszabású férficipő bokszbőrből 265 dinár, azonkívül finom külföldi férficipők a legutolsó divatu szabásban, prima anyagból a legmérsékeltebb áron. Tekintsék meg kirakatainkat.

Ingyen kap ötvenezer dinár biztosítást, ha egy évre a rendes kiadótól hivatali áron előfizet a „Torontál“-ra.

Orient Bioskop

Hétfőn, nov. 16-án 5, 7 és 9 órákor
Kedden, nov. 17-én 5, 7 és 9 órákor
Szerdán, nov. 18-án 5, 7 és 9 órákor

Pénztárnyitás: d. e. 10—12-ig, d. u.
4—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon
d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

Gimnázium, ker. akadémia és népiskolák részére
külön előadások.
Monumentális, oktató és érdekfeszítő történelmi film!
A M E R I K A
(Columbus Kristóf).

„Amerika felfedezése”, eredeti történelmi hiteles adatok alapján készült óriási méretű és eredeti színeken felvett filmóriás, a világhírű tömeg-regisseur Garas Márton rendezésében
Columbus Kristóf személyesítője: Albert Bassermann.

Ingyen fürdő.

A becskerek munkásszaktanács mozgalma.

Becskek, nov. 16.

A becskerek Plank-kertben már másfél éve szorgos működést fejt ki az állami diákklinika, amely a beteg elemi és középiskolai tanulókat ingyenes orvosi kezelésben részesíti. Az intézetben megszabott időben megvizsgálják a tanulók egészségügyi állapotát, ellenőrzik fejlődésüket, megfigyelik életmódjának kibontását, a fellépő betegségeket rendszeresen gyógykezelik. A fekvő betegek látogatását kivéve, általában orvosi segélyben és tanácsban részesítik állandóan és teljesen díjtalanul azokat a tanulókat, akik a klinikát felkeresik. A klinikán kádfürdőt is rendeztek be, amelyben naponta ingyen fürödhetnek a tanulók. Az egyes osztályok beosztása úgy történt meg, hogy hetente egyszer minden tanuló eleget tehet a higiénia legelemibb követelményeinek.

A becskerek munkásszaktanács a fontos szerepkört betöltő szociális intézménybe most az ipari és kereskedelmi tanoncok bekapcsolását tervezi. Mozgalmat indított ugyanis annak érdekében, hogy vasárnap, amikor szünetel a fürdés, engedjék át az ingyenes kádfürdőt a tanoncoknak, akik anyagi helyzetüknél fogva képtelenek a kádfürdőt megfizetni. Mivel a munkaadók nagyrésznél nincsen fürdő a házában, a tanoncok nem tisztálkodhatnak megfelelő módon, ami a sokszor szurtos és piszkos munkával járó foglalkoztatásuk után ugyan csak rájuk férne. A munkásszaktanács a kérelem teljesítése esetén kikiáltná a tanoncokat, hogy miképpen viselkedjenek a fürdőben, hogy a berendezésben kárt ne tegyenek és általában rendetlen magaviseletet ne tanúsítsanak. Együttal jegyzékbe foglalná nevüket és csoportonként beosztaná őket a fürdésre. Valóságos áldás volna az iparos és kereskedőtanoncokra már az is, ha két vagy három hetente végezhetnének teljes tisztálkodást.

Az intézmény igazgatósága helyes szociális érzékkel belátta a kérelem jogosságát és méltányosan úgy határozott, hogy a kérelmet illetékes helyre pártolólalag felterjeszti.

A Lukics-féle szappangyárban kiadó

két irodahelyiség, egy kézraktár és egy raktár. 2461

Érdeklődni Ljubisa Pichertnél lehet
Hajduk Veljkova (Mercozi) utca 31.

Zseljeznicski red (vaskapu) 14. sz.

ház eladó.

Vétel esetén 2 szobás lakás azonnal átvehető
2468

Bővebbet ugyanott a tulajdonosól

Sport**Football**

Szuboticiai Zsak—Zsak-Szlávija
4:1. Lanyha játék mindkét részről.
A vendégsapattól kitűnt a támadó-sor, a helybeliből Szigeti.

Beograd. Beogradszki Sportklub
—Jugoszlávija tartalék 1:0 (1:0).

Róma válogatott—Jugoszláv válogatott 7:3. A jugoszláv csapat fáradtan állt ki a sok turnézástól. A kapus gyengeségének köszönheti mindamellett vereségét a csapat.

Budapest. A vasárnap lefolyt mérkőzések eredményei a következők:

Nsc—Mtk 1:0 (1:0).
33 Fe—Vac 2:0 (1:0).
Fte—Etc 1:0 (1:0).
Kac—Törökves 2:0 (1:0).
Vasas—III. Tve 5:4 (2:2).
Ute—Beac 2:1 (0:0).

Budapest. A magyar távgyaloglás bajnokságát Heigl Miklós nyerte meg, aki a harminc kilométeres távolságot három óra öt perc és harminckilenc másodperc alatt tette meg.

Ritka alkalmi vételi**Risztity Gyóka**

divat- és kézműműhelye

a helybeli Szerb Szőnyeggyárból (ezelőtt Dungserszki) nagy választékot kapott

szmirna- és perzsaszőnyegekben
hogy ezeket mélyen leszállított árban kiárusítsa.

Ritka alkalmi vételi

2464

96 %-os háromszor raffinált

I^a spiritusz Hl. %-ként 11.50 Din.

Egyes hordóvételnél is ugyanebben az árban kapható.

Megrendeléseket felvesz

Pillis Mór és Fia

kereskedelmi ügynökség és bizományi cég
Velikibecskek, Miletityeva (Temesvári) u. 36. szám.
Telefon 190. 1889 Telefon 190.

Tungsram rádiók

a legolcsóbbak és a tökéletes vételt biztosítják. 2212

Gyári képviselő a „VOLTA” r.-t.-nál.

Folytonégo kályhák részére legalkalmasabb prima, teljesen salakmentes

angol antracit

2428 kapható

Steinitzer Béza cégnél
Velikibecskek.

Önálló, biztos fellépésű
2 kereskedősegédet
vagy
2 elárultató leányt
maga fizetéssel azonnal felvesz

Bata

Régi, jónevű fűszer- és gyarmatárkeres-
2462 kedéshez
társat keresek

50-100 000 dinár tőkével, aki az üzlet vezetésében is részt venne.
Biztos pénzbefektetés.
Ajánlatok e lap kiadóhivatalához intézendők „Biztos jövő” jellegre.

Keresek egy jobb szolid szálloda részére, lehetőleg középiskolát végzett, egészséges, csinos fiatal
pikkolónak

szerb, magyar és német nyelvismerettel azonnali belépésre.
2439 Piking Jakab ügynök.

Azonnal eladó

elköltözés miatt

egy kompletthálószoba,
konyháberendezés és
egy takaréktűzhely.

2433 Bajza u. 17. sz. alatt.

Fabriká Obuće, Boston 'A. D.

Beograd, Kr. Alekszandra 162

azonnali belépésre keres elsőrendű gyári gépmunkásokat, u. m.:

gép-Mckay-Cwickereket, Absatzglasert és Schnitffresert.

Csakis olyanok, akik több évi gyakorlattal bírnak, jelentkezzenek fenti címre személyesen vagy írásbelileg 2430

Az én új 1926. évi 20 oldalas 2465
bélyeg-árjegyzékemet
és ehhez még 25 db különböző román bélyeget

kap, ha megküld 5—dinárt.

IZIDOR STEINER
legrégibb bélyegüzlet, Bród n/S.

Chamottégla és chamottföld

raktáron.

Özv. Guttman Jakabné és Fiai

Velikibecskek. 2408

Önkéntes árverési hirdetmény.

A novakanjizsai főutcán, a piac-térrel szemközt levő Központi szálloda és vendéglő 1925. évi nov. hó 22-én d. e. 10 órákor a helyszínen nyilvános önkéntes árverésen eladatik.

Közelebbi feltételek megtudhatók Ehrenfeld tulajdonosnál a helyszínen. 2396

Pasity
kérette
miniszter
király
mondása
ca ügy
TriFuno
Radió
zett meg
függésbe
belépésé
ben ugy

A cseh
gyón

A kép
niumábo
ismertek
rárius 24
munista
17, cseh
gazdaszó
10, cseh
iparos-p
párt 6,
nemzet
gyar fel
társaság
vetség 7
ták 5, n
1. Az
munista
1, mező
nom m
kaptak

Az e
német
ges elc

A s
helyre
listák a
le. A t
ges erő
nál töb
helyre

A

párt
zéki
eddig
fog b

A

laszt
talán

száz

zéki,
cseh
alaki